

Tjänsteskrivelse

2021-07-29

Diarienummer: 21AFN89

Handläggare:

Magnus Höijer
026-17 80 00
magnus.hojjer@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Remissyttrande - Kommunplan med årsbudget 2022 och utblick 2023-2025, (21KS22)

Sammanfattning av ärendet

Sektorledningen har tagit fram förslag till synpunkter på angivna ramar för 2022. Sektorn vill också påminna om underlag till verksamhetsdialog som kommunstyrelsen fick del av i juni 2021.

Bakgrund

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ges möjlighet att ytterligare utveckla och beskriva möjliga handlingsvägar för att nå en ekonomi i balans. Ändrade förutsättningar för nämnden jämfört med kommunplan 2021 som påverkar verksamheten på kort eller lång sikt, till exempel avseende lagstiftning, nya trender, volymer med mera kan även belysas.

Innevarande års kommunplan och de uppföljningar respektive nämnd själva upprättat utgör underlagsmaterial. I innevarande års kommunplan återfinns en utblick för de närmast kommande åren både såvitt gäller mål och ekonomiska ramar.

En ny grundkalkyl uppdaterad med nya ekonomiska grundförutsättningar om skatteprognos, volymer mm tas fram under september. Därefter upprättar kommunstyrelsen förslag till budget för 2022 i enlighet med lagkravet att intäkterna överstiger kostnaderna och att skattesatsen och anslagen till nämnderna anges. Kommunplanen antas i kommunfullmäktige i november.

Yttrande från Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Övergripande kommentarer

Effekterna av nämndernas extra tillskott från kommunstyrelsen är stora. I bedömningarna som görs har utgångspunkten varit de ramar som finns i kommunplan för 2021, utan de extra tillskotten som kommit under 2021.

Detta underlag bör ses om en förlängning av det underlag som presenterades vid verksamhetsdialoger 2-3 juni. Till detta underlag bör också delårsrapport 1 för 2021 tas i beaktande.

Chefers förutsättningar

- För välfärdsnämnderna – som ansvarar för verksamhetsområden som är relativt personaltunga – är kraven på medarbetare och chefer ofta väldigt höga, och arbetet bedrivs för målgrupper som både kan vara utsatta, svaga och emellanåt i stort behov av stöd och insatser för att kunna ha en fungerande vardag.
- Nämnden vill medvetandegöra kommunstyrelsen om en aspekt av chefers förutsättningar: antal medarbetare per chef. Detta perspektiv har också funnits med som en del i en analys som gjorts inom KS område och av HR-avdelningen, under 2020 och 2021.
- På följande bild ges en övergripande beskrivning av fördelningen av medarbetare och chefer.
- Som framgår finns det närmare fyrtio enheter inom Valfärd Gävle där chef har ansvar för 31 medarbetare eller fler.
- För att kunna bedriva ett arbete med hög kvalitet, och ge medarbetare rätt förutsättningar i vardagen samt att kunna utveckla verksamheten är detta en aspekt som måste beaktas.
- Välfärdsnämnderna bedömer att en satsning på flera chefer för att minska antalet medarbetare per chef skulle medföra att andra vinster görs, som både handlar om kvalitetsvinster och om ekonomiska vinster.
- Det skulle med stor sannolikhet också leda till bättre förutsättningar för att skapa en god arbetsmiljö.

- Antal medarbetare per enhet Vårld Gävle (juli 2021):
 - 26 enheter har 1 – 10 medarbetare
 - 22 enheter har 11 – 20 medarbetare
 - 33 enheter har 21 – 30 medarbetare
 - 29 enheter har 31 – 40 medarbetare
 - 9 enheter har >40 medarbetare varav 61 st. är max

Medelantal/enhet = 23 medarbetare.

Personalplanering

- Läget personalplanering/schemaläggning: förväntade effekter går inte i dagsläget att uttrycka i kronor eftersom processen tar tid och är komplicerad. Dock: arbete pågår hos de enheter som har störst avvikelser. Genomförbara åtgärder har identifierats med hjälp av resurspersonerna vilket förväntas få en *spin off*-effekt. I nuläget framkommer ett behov av kompletterande utbildning i TES och TimeCare som kan hanteras inom befintlig ram.

Samverkan

- Det finns fortsatt ett behov av att samverka starkare med Region Gävleborg för att minska kostnader. Detta gäller alla tre nämnderna.

Ekonomisk lägesbild

Ekonomisk lägesbild just nu (i förhållande till budget):

- Budgetavvikelse: – 9,7 mnkr (delår 1)

Bedömd utveckling av ekonomin

- 2021: prognos –1,0 mnkr (delår 1). Nämndens årsresultat beror till stor del på att kompensation ges för volymökningar inom LSS om 15 mnkr och att nämnden har haft lägre kostnader inom försörjningsstöd och EDV.

I dagsläget har till exempel Boende LSS svårt att klara sitt uppdrag inom budget med ett prognostiserat resultat för 2021 på -17 mnkr. Vi ser även volymökningar inom vuxenutbildningen och minskade statsbidrag till SFI som blir svåra att hantera med nuvarande förslag på budgetram.

Bedömd ekonomisk utveckling

Nämndens ekonomiska utveckling för 2022 blir en svår utmaning i nuvarande form.

Nämndens ram sänks med ca 9 mnkr från 2021 till 2022. I denna ram saknas även volymersättningar som har kompenserats under 2021.

Budgetramen förutsätter också att nämnden kan få effekt på 1000 fler till arbete innan 1/1 2022 om 14 mnkr i effektivisering utöver 2% i generell effektivisering (ca 20 mnkr).

Huvudslutsatser från delår 1 och verksamhetsdialog

- LSS-området behöver i högre utsträckning än idag mötas med volymbaserad budgetering.
- Den stora utmaningen är att få de långtidsarbetslösa att bli delaktiga i samhälle och arbetsliv. En stor grupp kommer behöva dessa insatser under flera år.
- Riktningen är en mer och mer sömlös koppling mellan försörjningsstöd, arbetsmarknadsverksamheter och vuxenutbildning.
- Yrkesutbildningar som finansieras av statliga medel har motfinansieringskrav från kommunerna. Dvs en krona till yrkesutbildning från staten kräver en krona från kommunen. Efterfrågan på gymnasiala yrkesutbildningar från både arbetsmarknad och elever är generellt hög.

Ytterligare kända faktorer

- Vuxenutbildningen bedöms ha fortsatta ökande behov, och bedöms som strategiskt viktig för hela kommunen vad gäller kompetensförsörjning, minskat utanförskap och en ökande tillväxt.
- Antal elever på vuxenutbildningen ökar. Antalet i januari 21 jmf med januari 20 är en ökning med 21 %, och det finns ett fortsatt ökande söktrycket.
- Arbetsförmedlingen betonar att fler ska utbilda sig vilket kan innebära ännu större ökning.
- Det finns ett ökat behov av yrkesutbildningar i samverkan Gästrikevux
- Statsbidrag för yrkesutbildningar har utökats från 2021 och framåt (från totalt 2,3 mdr kr 2020 till 3,6 mdr kr 2022). Medfinansieringskravet avskaffades tillfälligt under 2020, men från 2022 återkommer medfinansieringskravet. För att kunna möta upp detta kan ett tillskott behövas för vuxenutbildningen.
- Arbetsförmedlingen (Af) övergår till tjänsten Rusta och matcha (KROM, Kundval rusta och matcha), där ett antal privata leverantörer kommer ta över Af:s tidigare

roll. Detta gäller från december 2021. För kommunen kommer det att bli en förändring och en utmaning att samverka med flera aktörer från att tidigare haft en aktör (Af självt). Bedömningen är att man kommer få svårigheter att nå gruppen långtidsarbetslösa, som står långt från arbetsmarknaden. Kommunen behöver fundera över om man ska göra särskilda överenskommelser kring den målgruppen.

- Den totala arbetslösheten sjunker men är fortsatt mycket hög:

	Gävle	Gävle jf	Riket	Riket jf
Totalt	10,5 %	-0,9%	7,9%	-1,3%
Ungdomar	16,0 %	-2,2%	10,5%	-2,9%
Utrikesfödda	28,1 %	-1,5%	19,0%	-2,6%

Arbetslöshet Juli 2021- jfg juli 2020

- Långtidsarbetslösa: en fortsatt ökning med 12,2% i Gävle (mellan maj 2020 och maj 2021), 284 individer.
- Kostnaderna för försörjningsstöd samma 2021 som 2020 trots något färre hushåll.
- Det stora överskottet för AFN härrör från pandemin eftersom verksamheter har varit och är begränsade, vissa vakanser har inte återbesatts. För **ekonomiskt bistånd** har extra medel erhållits men prognosen är att verksamheten kommer att kunna bedrivas inom samma ram 2022 som resultatet 2021.
- BoS/LSS och PASS är svårbedömda utifrån bemanningsperspektivet och har ett prognosticerat underskott.
- Att möta behoven med andra typer av boenden inom LSS behöver analyseras vidare, för att kunna styra beslut och insatser i rätt riktning.
- Från verksamhetsdialogen: det finns en ökande trend av att det krävs särskilda lösningar för allt fler individer utifrån komplexa behov och utifrån den utformning befintliga gruppboendena har. I sammanhang när sektorn samverkar med externa utförare om vad de ser i andra delar av landet så delas denna bild. Det kan t ex handla om en kombination av kognitiva svårigheter och utåtagerande beteende som kraftigt försvårar möjligheterna att finna lämpliga bostäder utifrån nuvarande utbud.

Slutsatser utifrån ekonomiska förutsättningar 2022 och framåt

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden bedömer att det kan bli utmanande att klara uppdragen med minskade ramar jämfört med 2021, och svårt att uppnå ekonomi i balans utifrån de komplexa utmaningar och de fokusområden som påtalats.

Effektiviseringsarbeten bedöms inte fullt ut kunna hantera de ekonomiska glappen.

Magnus Höijer

Sektorchef

Sektor Velfärd

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden har getts möjlighet att yttra sig över remiss gällande Kommunplan med årsbudget 2022 och utblick 2023-2025.

Remissyttrandet hanteras av Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden vid sammanträdet den 30 augusti 2021.

Sektorchef Magnus Höijer, har varit ansvarig handläggare i ärendet. I den slutliga handläggningen har även Sektor Velfärds ledningsgrupp deltagit.